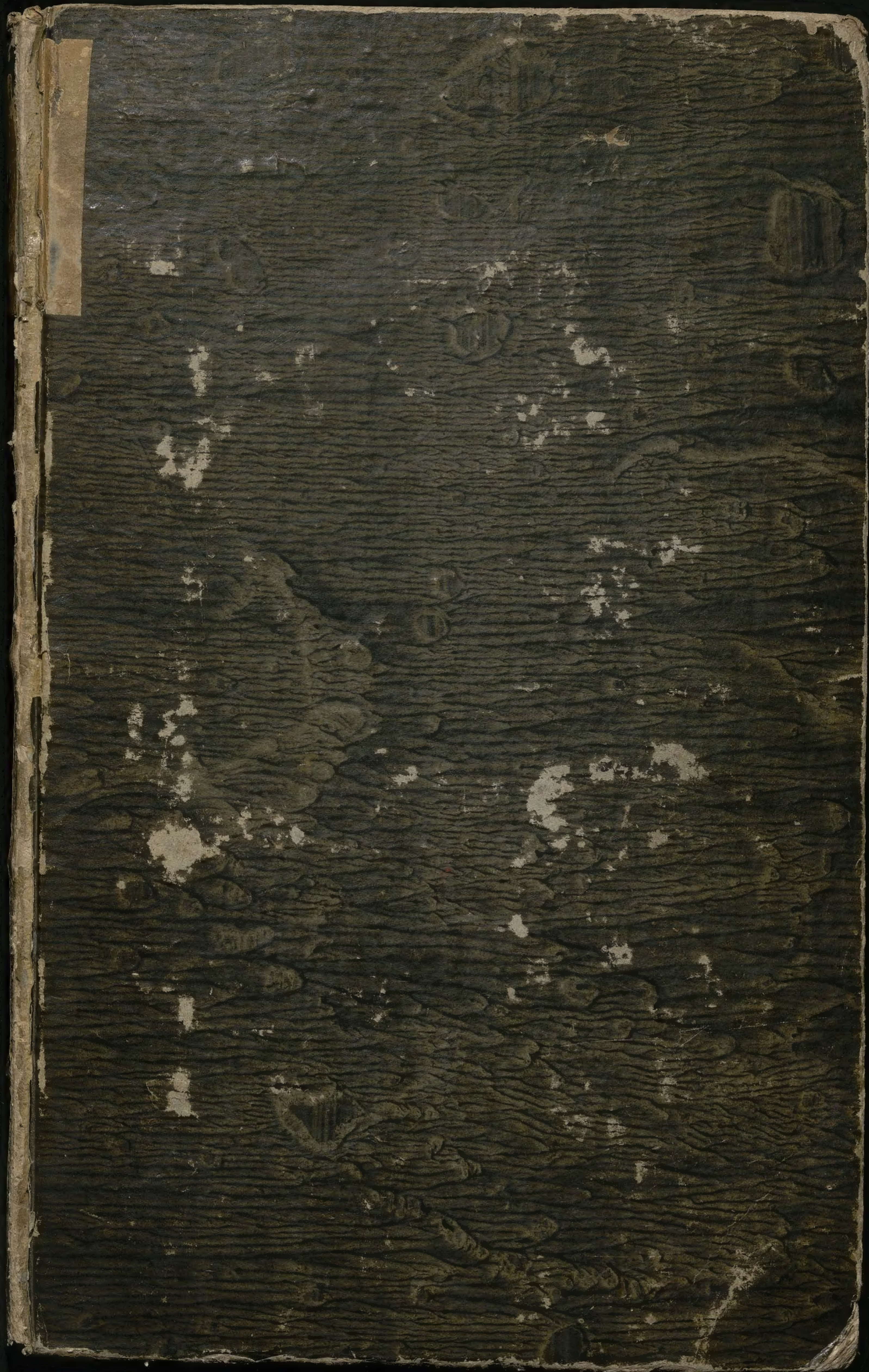

V
B J
C
8957

99-96

351

MOWA
JASNIE WIELMOZNEGO JMCI PANA
ŁOSIA,
WOIEWODY POMORSKIEGO
KAWALERA ORDEROW POLSKICH
w IZBIE POSELSKIEY
ZAPRASZAIĄC DO ZŁĄCZENIA SIĘ Z SENATEM
NA SEYMIE
Dnia 7mego Listopada 1786. Roku
MIANA.

PRZESWIETNY STANIE RYCERSKI.

Jeżeli mieć zupełnie naywyższą władzę prawodawczą, posiadać całkowicie naypierwsze zwierzchności Prawa, dzierzeć samowładnie nayskutecznieysze czynności sprężyny, w oznaczeniu nadgrody i kary, słowem; używać powszechnie nayslodszego wolności daru, iest Nayistotnieyszym ludzkości dostoieństwem, a naywyższym Narodu naszego, do zazdrości innym, szczegulnym zaszczytem; tedy te znakomite dary, do naysprawiedliwszych wynikaiących publicznych stosować potrzeb, iest nayszczegulnieyszym Obywatelstwa zamiarem, i obowiązkiem.

Dopełniłeś tego skutecznie Prześwietny Stanie Rycerski, pod hasłem cnoty i miłości dobra Publicznego, na Seymie teraźnieyszym, gdy: wstępuiąc w szlady Przodkow Naszych, zaprzątałeś umysły swoie, dogodzeniem stosownym potrzebom powszechnym, przez postanowienie Praw, rownie zbawiennych iak i przezornych.

Nieodrażała Was szczęśliwie myślący Mężowie, ani trudność rzeczy, ani szczupłość czasu, ani względność okoliczności, ani ciężkość pracy, od pożytecznych, a sławę Wam sprawiedliwą przynoszących powodow, w wyśledzeniu nayzbawiennieyszych potrzeb Kraiowych, w uchyleniu szkodę przynieść mogących skutkow, gdy-

352

ście tak mężnie, tak iednomyślnie, to w uchyleniu Rezolucyi Rady Nieustaiącey, moc Sądowniczą lub Prawodawczą sobie przywłaszczaiącey, to w Departamencie Woyskowym, słusznie względnym dla Narodu rodowitości powodem, w oddaleniu, od Rang Woyskowych, Cudzoziemcow, to w Kommissyi Skarbowey opatrznym na dalszość do zaświadczenia przydatkiem, w ustanowieniu, aby Kommissya Skarbowa, po wyiściu Kontraktu Tabaki, sama, dla większego pożytku Skarbu, tym się zatrudniała; tak chwalebne, i do naśladowania przyszłym Seymom, czynności waszych, Publiczną gorliwością tchnących, korzystne skutki zostawili.

Nieprzepomnieliście i o przychodzie z Loteryi, ktory lubo iest dla nayuboższego Stanu ludzi z spodziewanego i mamiącego wygrania zysku, nayuciążliwszy, i lubo bardzieyby wart, aby zupełnie był zniesionym, o czym większa iuż część Europy iest przeświadczona, iednakże i ten przychod, dla powiększenia Skarbu Powszechnego, do Departamentu Skarbowego od Was iest przyłączony.

Niewspominam zapobieżenia przezornego, w przypadku zdarzonym odmiany w Europie proporcyi złota do srebra, ktorey ieście walor, ustanowieniem nowym oznaczyli, maiąc wzgląd, na Monetę Kraiową, wyższą w dobroci swoiey, od wszelkiey Sąsiedzkiey, zgoła bardziey istocie niż wymowie dogadzaiącym wyrażaiąc sposobem, tym szczęśliwym, w czynnościach Waszych, pałaliście korzystnie dla Narodu, powodem, nie daiąc się uprzedzać podchlebnym przyszłym sposobnościom, iż żądalibyście byli ogarnąć wszystkie potrzeby Kraiowe, stosuiąc do siebie, tę rostropną uwagę: *& quæ non fecimus ipsi vix ea nostra puto.*

Niewyszczegulniam dłużey gorliwe wasze czynności, bo chwały dla siebie na gruncie trwałey Oyczyzny pomyślności szukacie: a iako dobrego rodzaiu zdrowy owoc, nayburzliwsza chwila od swoiey nieodrywa gałęzi, tak Was wybrane i czelne Narodu Grono, żadna naywyższa przeciwność, od opatrzney nieuchyliła dla Dobra Publicznego troskliwości.

Niepodobna tu zamilczeć radosnego tego dla Narodu zdarzenia, ktorego doświadczamy wszyscy, z Waszego chwalebnego iednostaynego przyłożenia się; rzuciła pocisk czarna potwarz, na naypierwszych Mężow w Oyczyznie, właśnie iak ten nedołężny ogień, ktory niespalić ale szczernić drzewo zdoła; zasiała zaraźliwe ziarno, ktoreby mogło, iedności tak potrzebney do uszczęśliwienia Narodu Naszego, zniszczyć pożytki, umieliście i tey sprawiedliwey troskliwości zapobieżyć, tak przez przynależyte cnotom JW. Branickiego Hetmana W. K. JO. Xcia Czartoryiskiego Generała Ziem Podolskich

Mężow w Oyczyznie wielkich zaświadczenia iak, rzeczy zupełne odrzucenie i umorzenie.

Idź tedy pod tym chwalebnym hasłem cnoty i miłości Dobra Publicznego Prześwietny Sanie Rycerski, przystępuiąc do złączenia się z Krolem i Senatem, idź przeświadczony, że cnota iest rodzicielką chwały; z tą chwałą do Maiestatu, ktorą on szacować i poznawać umie, Imieniem tego Nayiaśnieyszego Pana i Senatu, gdy i Prawo tak nakazuie wzywam i zapraszam.

Przynależyte w mieyscu tym JW. Marszałku Prześwietnego Koła Rycerskiego przyimiy uroczyste szacunku wyrażenie, pod sterem Laski Twoiey, są to te pomyślnie zebrane dla Oyczyzny owoce, lubo w przykrey ale chwalebney bo w publiczney usłudze, miłość Cię Oyczyzny zasilała; a rostropność ułatwiała czynności, więc Ci to sprawiedliwie przystosować w tey mierze należy, co o sobie mowi Grecki Prawodawca, *O! cara Patria, tibi & dictis & factis opitulatus sum;* ktora to Oyczyzna wzaiemną zawsze zaręcza Ci wdzięczność.

Ogłosim tedy Twoie przybycie Prześwietny Stanie Rycerski, temu Nayiaśnieyszemu Panu, Ktory Was chętliwie czeka, i nayradośnieysze o czynnościach Waszych przez Nas odbierze uwiadomienia: a iako od Tego Nayiaśnieyszego Pana, w przezornych od Tronu Propozycyach czerpaliście naypierwsze powody czynności Waszych, z skutkiem pożytecznym dla Kraju tak w złączonych Stanach Rzeczy-Pospolitey, oddaycie te powszechne wdzięczności za nieprzerwaną Jego staranność oświadczenia, wszak: *Qui aquam haurit, Puteum Coronat.*

RELACYA
PRZEZ TEGOZ
PO ZAPROSZENIU IZBY POSELSKIEY
KROLOWI IMCI
w IZBIE SENATORSKIEY
UCZYNIONA.

NYIASNIEYSZY KROLU PANIE MOY MIŁOSCIWY
PRZEŚWIETNY SENACIE.

DOpełniliśmy rozkazow W. K. Mci, idzie stosownie do woli Jego, bo do Prawa Prześwietny Stan Rycerski, dla złączenia się z Stanami Rzeczy-Pospolitey z zbiorem plonu czynności swoich, przeświadczony, iż cokolwiek użytecznego dla Powszechności zdziałał na tym Seymie, to szczegulnie z naylepszego z Krolow powodu i serca, obficie czerpał, iako z źrzodła pełnego dobrych i przywiązanych dla Oyczyzny myśli, z tym nayzupełnieyszym wdzięczności okazaniem, złożyć u Tronu naypowinnieysze uszanowanie.

Daiesz W. K. Mść przyrodzoney litości i dobrotliwości swoiey, przymiotow, naylepszym tylko z Krolow właściwych nieprzerwanie przez przeciąg Panowania swego, miłości Oyczyzny przeświadczenia, gdy ogniwem Cnot naywybornieyszych, W. K. Mci, spoiony ściśle z nim Narod, utwierdza w sobie Obywatelską Cnotę, pokrzepia troskiwą o Dobro Powszechne staranność.

Odbierzesz zatym W. K. Mć. w krotce, miłe przywiązanych serc Obywatelskich Ofiary, bo dalekim od Tronu Twego łaskawego Nayiaśnieyszy Panie, iest potwarz, podeyrzenie, i zasmucenie, ktore tylko doświadczać zwykł z przemocą Panuiący.

Już w krotce oglądać będziesz i Ty Prześwietny Senacie, te wybrane Grono Przezacnych Mężow, a W. K. Mść, mieć radosną pociechę, doświadczać szczęśliwych Panowania swego w tylu korzystnych i doszłych Seymach, skutkow; czas Oyciec Prawdy, sprawiedliwa, nayodleglеysza Potomność, z wdzięcznością podawać będzie tę rzetelną, po naydłuższym Panowaniu Jego, z ust w usta Prawnukom Naszym, nieśmiertelney Sławy pamięć, chwalebne wyrażenia: *Stanislaus Augustus, Rex optimus, Pater, Civis, & Filius, labore, vigilia, periculoque invictus, legibus, consultisque, facta, feliciter coniungebat.* —

---

w Drukarni Piotra DUFOUR, Konsyliarza Nadwornego J. K. Mci. Dyrektora Drukarni Korpusu Kadetow, Uprzywileiowanego na Awizki *czyli* Doniesienia *tygodniowe.*

